

INFO dan – Program LIFE

Projekt LIFE – Jačanje kapaciteta za nacionalnu kontakt točku

Ciljevi, aktivnosti i rezultati LIFE Clim'Foot projekta

**„Upravljanje klimom: Provedba javnih politika za izračun i smanjenje
ugljikovog otiska poslovnih subjekata”**

Željko Jurić
Energetski institut Hrvoje Požar

Zagreb, 21.3.2017.

- **U cilju smanjenja emisije stakleničkih plinova u ne-ETS sektorima, osigurano je kroz LIFE program sufinanciranje Clim'Foot projekta**
(Upravljanje klimom: Provedba javnih politika za izračun i smanjenje ugljikovog otiska poslovnih subjekata)
- **Trajanje projekta: 1.9.2015. - 31.8.2018.**
- **Ukupni budžet: 1.471.767 EUR** (60% sufinancirano - LIFE program)
 - EIHP: 149.017 EUR (65,3% sufinancirano - LIFE program)
- **Podrška ključnih dionika (pisma podrške):**
 - Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
 - Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
 - Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
 - Hrvatska banka za obnovu i razvitak
 - Hrvatska gospodarska komora
 - Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj

Projektni partneri

- ADEME – French Environment and Energy Management Agency, Francuska
- IFC – Carbon Training Institute, Francuska
- ENEA – Italian National Agency for New Technologies, Energy and Sustainable Economic Development, Italija
- Ecoinn – Ecoinnvazione, Italija
- CRES – Centre for Renewable Energy Sources and Saving, Grčka
- OHI – Otto Herman Institute, Mađarska
- EIHP – Energetski institut Hrvoje Požar, Hrvatska

Glavni ciljevi projekta

- Glavni ciljevi Clim'Foot projekta su:
 - **razvijanje modela za izračun ugljikovog otiska** prilagođenih svakoj zemlji uključenoj u projekt, na temelju francuskog Bilan Carbone® modela i postojećih standarda/smjernica za izračun ugljikovog otiska
 - **razvijanje nacionalnih baza faktora emisije** (najmanje 150 nacionalnih FE i najmanje 150 europskih FE)
 - **razvijanje specifičnih alata za obuku i obuka krajnjih korisnika** za izračun i smanjenje ugljikovog otiska poslovnih subjekata
 - **uspostava komunikacije s donositeljima klimatske politike**, kako bi se izradili programi podrške i potrebna regulative te potaknuli poslovni subjekti na izračun i smanjenje ugljikovog otiska
 - **okupljanje ključnih dionika (donositelji odluka, investitori, javna tijela) oko poslovnih subjekata**, u cilju implementacije akcijskih planova smanjenja ugljikovog otiska
 - **osnivanje dinamične europske mreže i pružanje potpore razvoju nacionalnih baza faktora emisije** za izračunu i smanjenju ugljikovog otiska
- Detaljnije o projektu: <http://www.climfoot-project.eu/>

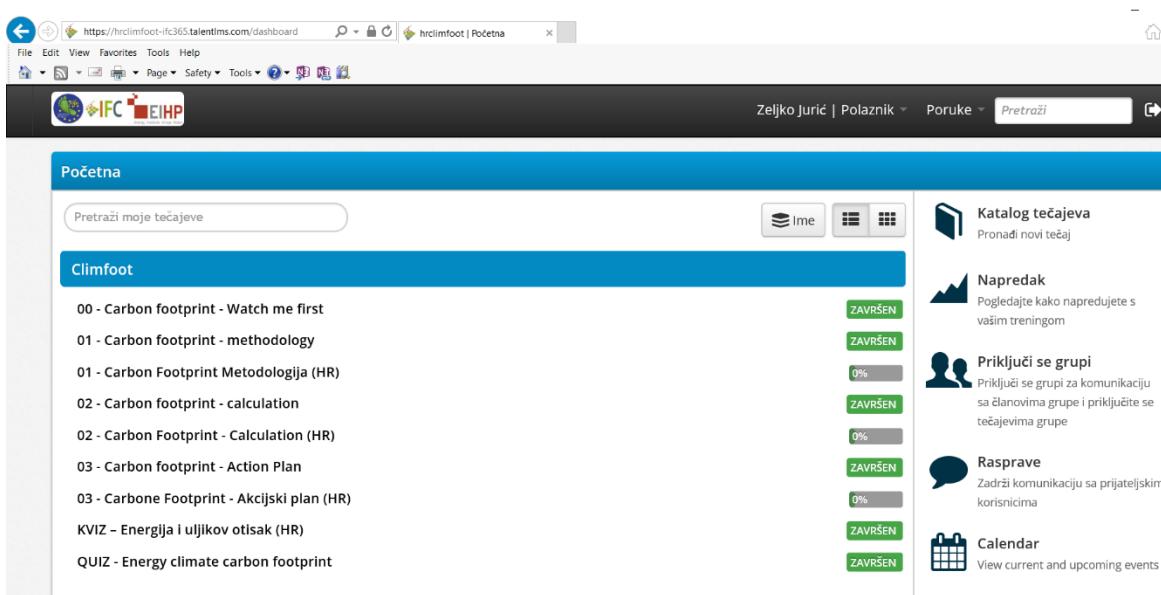
■ Aktivnosti:

- odabir najmanje **10 poslovnih subjekata za izračun ugljikovog otiska** (ukupno: min. 50), temeljem kriterija: volja za sudjelovanje, potencijal replikacije, razina iskustva u izračunu ugljikovog otiska, veličina poslovnog subjekta i sektor kojem pripada
- odabir **3-5 poslovnih subjekata za izradu strategije upravljanja ugljikovim otiskom** (ukupno strategija: min. 50; ukupno akcijskih planova: min. 10)

■ Rezultati:

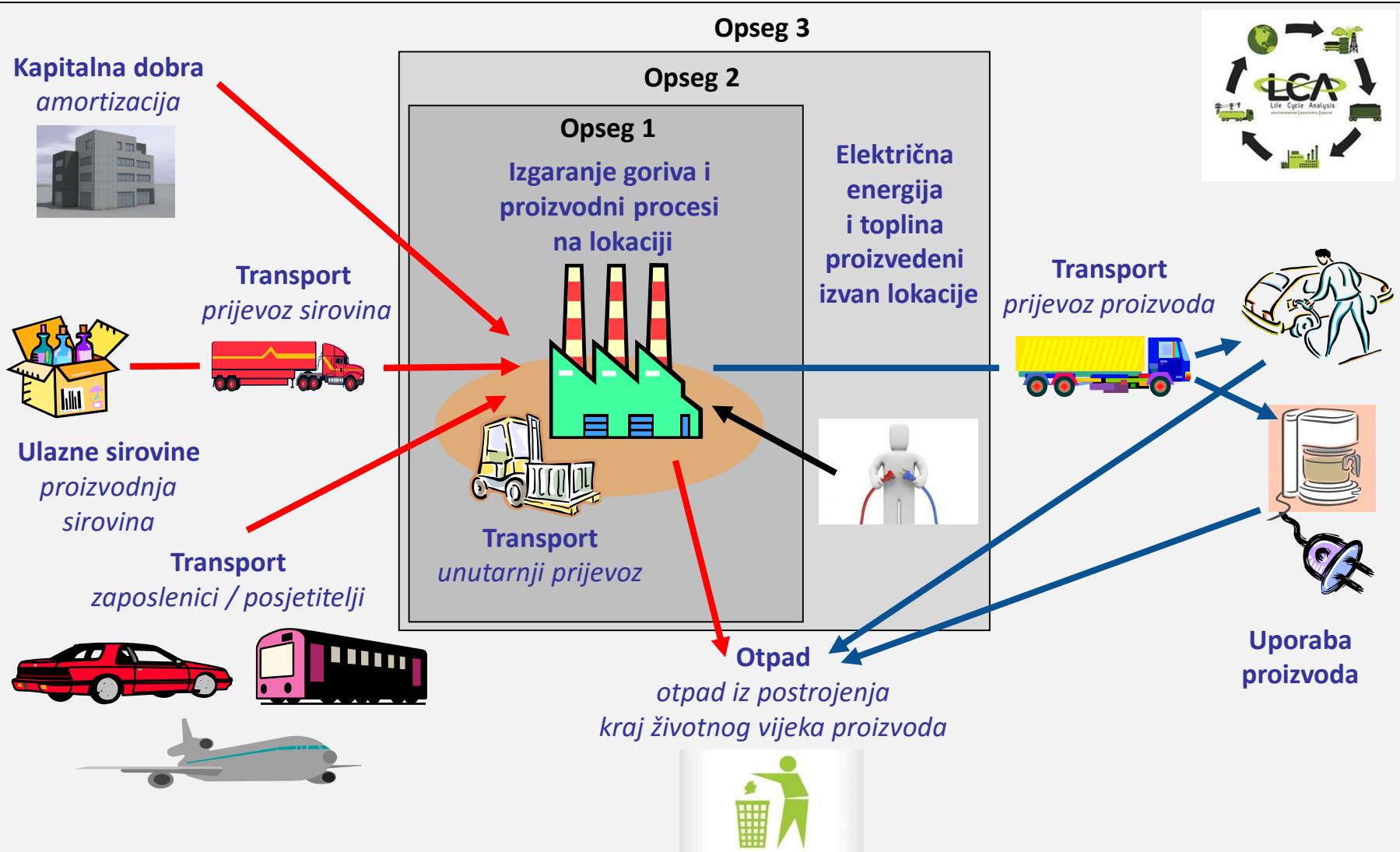
- **odabrano 19 poslovnih subjekata** (10 privatnih, 9 javnih) za izračun ugljikovog otiska
- **pripremljen i proveden seminar za izračun i smanjenje ugljikovog otiska poslovnih subjekata**, primjenom Bilan Carbone® modela
 - 23.-24. studeni 2016. za javni sektor i 29.-30. studeni 2016. za privatni sektor

- Tri člana EIHP-ovog tima su sudjelovali na **treningu trenera**
- Pripremljen je **webinar** (intenetska edukacija) i **kviz**
 - <https://climfoot-ifc365.talentlms.com/index>

The screenshot shows the Climfoot LMS dashboard. At the top, there's a navigation bar with links for File, Edit, View, Favorites, Tools, Help, and a search bar. Below the navigation is a header with the user's name (Zeljko Juric), role (Polaznik), and a search bar. The main area is titled "Početna". On the left, there's a sidebar for "Climfoot" containing a list of courses with their completion status (e.g., ZAVRŠEN, 0%, ZAVRŠEN, 0%, ZAVRŠEN, 0%, ZAVRŠEN, 0%, ZAVRŠEN, ZAVRŠEN). To the right, there are several cards: "Katalog tečajeva" (Catalog of courses), "Napredak" (Progress), "Priključi se grupi" (Join groups), "Raspiske" (Discussions), and "Calendar".

- **Bilan Carbone® model** je preveden, a u tijeku je prilagodba hrvatskim uvjetima (razvoj 150 nacionalnih i 150 europskih faktora emisije)
- Proведен je preliminarni izračun **ugljikovog otiska EIHP-a za 2015. i 2016.**

- Radni listovi Bilan carbone® modela podijeljeni su u 4 kategorije:
 - **Crveni** - unos podataka o aktivnostima
 - **Narančasti** - faktori emisija i pomoći radni list
 - **Žuti** - rezultati izračuna: pregled emisije CO₂e te ekstrakcija rezultata prema GHG protokolu i ISO 14069 normi
 - **Zeleni** - grafovi

Uvodni radni list za razmatranu lokaciju ili aktivnost

Bilan Carbone® izvještajno razdoblje / godina			
Naziv poslovnog subjekta			
Adresa lokacije			
Izabrani pristup (ISO 14069 & GHG Protokol)			
Zaposlenici	osoba	U milijunima eura	
Ukupni prihodi	M€	0	
Ukupni rashodi	M€	0	
Neto dobit	k€	0,0	

Naziv izvora emisija	Idi na radni list	Nazivi listova (NE MOŽE se mijenjati)	Opis izvora emisija (može biti prilagođeno)
Energetski izvori	Energetski izvori	Energetski izvori	Fosilna goriva, električna i topilska energija
Neenergetski izvori	Neenergetski izvori	Neenergetski izvori	Aktivnosti koje ne uključuju energiju
Ulažni materijali	Ulažni materijali	Ulažni materijali	Kupljeni materijali, proizvodi i usluge
Ambalažno pakiranje	Ambalažno pakiranje	Ambalažno pakiranje	Materijali, proizvodi i usluge kupljene za ambalažu
Teretni prijevoz	Teretni prijevoz	Teretni prijevoz	Prijevoz robe
Putnički prijevoz	Putnički prijevoz	Putnički prijevoz	Prijevoz ljudi
Izravni otpad	Izravni otpad	Izravni otpad	Otpad proizveden od strane poslovnog subjekta
Kapitalna dobra	Kapitalna dobra	Kapitalna dobra	Proizvodnja trajnih dobara koje koristi poslovni subjekt
Korištenje	Korištenje	Korištenje	Faze potrošnja za prodani ili distribuirani proizvod ili uslugu
Kraj životnog ciklusa	Kraj životnog ciklusa	Kraj životnog ciklusa	Kraj životnog ciklusa za prodani ili distribuirani proizvod
Faktori emisija	Faktori emisija	Faktori emisija	Lista korištenih faktora emisija
Pomoći radni list	Pomoći radni list	Pomoći radni list	Pomoći radni list
CO ₂ e pregled	CO₂e pregled	CO ₂ e pregled	Rezultati u ekvivalentnim emisijama CO ₂
GHG Protokol	GHG Protokol	GHG Protokol	Izvještaj prema GHG Protokolu
ISO 14069	ISO 14069	ISO 14069	Izvještaj prema ISO/TR 14069:2013 standardu
Grafovi	Grafovi	Grafovi	Grafovi s rezultatima u CO ₂ e

- Izrada nacionalne baze faktora emisije (FE) je **ključna aktivnost** za dobivanje vjerodostojnih rezultata izračuna ugljikovog otiska
- Dio aktivnosti na izradi nacionalne baze je podugovoren:
 - Podugovaratelj (EKONERG) treba pripremiti najmanje 120 nacionalnih FE
 - EIHP treba odrediti preostalih najmanje 30 nacionalnih FE i najmanje 30 europskih FE
- Glavne kategorije: Energenti (fosilni i obnovljivi), Energija (električna i toplinska), Teretni prijevoz, Putnički prijevoz, Korištenje zemljišta, promjena u korištenju zemljišta i šumarstvo, Gospodarenje otpadom, Rashladne tvari, Poljoprivredni proizvodi, Građevinski proizvodi, Papir i karton, Kemijski proizvodi, Staklo, Metale, Plastiku...
- Ukupno (na razini projekta): **najmanje 900 FE** (5×150 nacionalnih FE + 150 europskih FE)
- **Rezultati:**
 - EKONERG je pripremio 132 nacionalna FE
 - EIHP je pripremio 40 nacionalnih FE i 35 europskih FE

Promocija i diseminacija

- Izrada projektnog banera na šest jezika
- Izrada dodatnih diseminacijskih materijala:
 - Letci (300 hr. + 100 en. kom) i poster (3 hr. kom)
- Prezentacije i članci o Clim'Foot projektu:
 - Presentacija projekta na 7. Zagrebačkom energetskom tjednu 2016 – 11.5.2016.
 - Prezentacija i članak na 25. Forumu HED-a – Dan energije u Hrvatskoj – 18.11.2016. (naslov članka: Ublažavanje klimatskih promjena smanjenjem ugljikovog otiska poslovnih subjekata)
 - U pripremi je članak za 12. SDEWES konferenciju (Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems)

LIFE Clim'Foot Project
"Climate Governance:
Implementing Public Policies
to Calculate
and Reduce Organisations'
Carbon Footprint"

www.climfoot-project.eu

The LIFE Clim'Foot aims to develop public policies to help organisations calculate and reduce their carbon footprint.

More specifically, the project goals are:

- to launch a dynamic European network for carbon accounting;
- to train end-users and give them the tools for calculating and reducing the carbon footprint of organisations;
- to develop tools (training, database) customised to each country;
- to involve local actors (decision-makers, investors, public bodies) in reducing emissions.

Anticipated results of the project

The LIFE Clim'Foot project is addressing the lack of tools and methodology (other than EU-ETIS) for the implementation of national/public policies aimed at reducing the carbon footprint of organisations in the EU countries.

Quantitative results of the project are:

- 5 national models for carbon footprint calculation of public and private organisations;
- 5 national databases with at least 300 emission factors;
- at least 50 organisations involved in calculation of carbon footprint;
- at least 50 organisations involved in preparation of carbon footprint management strategy.

What is the LIFE programme?

LIFE is the EU's financial instrument supporting environmental, nature conservation and climate action projects throughout the EU. Since 1992, LIFE has co-financed some 3500 projects. For the 2014-2020 funding period, LIFE will contribute approximately €3.4 billion to the protection of the environment and climate.

Project partners:

The LIFE Clim'Foot project brings together seven partners from five EU countries: ADEME and IFC (France), ENEA and Ecoinnovazione (Italy), CRES (Greece), HOI (Hungary) and EIHP (Croatia). ADEME will coordinate the project, under a 3-year LIFE contract, from September 2015 to August 2018.

Partners:

- ADEME
- Institut de Formation Carbone
- KAPE
- CENTRE FOR RENEWABLE ENERGY SOURCES AND SAVING
- HERMANOTTO INIZIATIV
- ECOINNOVATION
- EIHP

■ Nacionalno tehničko povjerenstvo:

- Prvi sastanak: 10. veljače 2016.
- Drugi sastanak: 19. siječnja 2017.
- Sastava Povjerenstva: Ministarstvo zaštite okoliša i energetike; Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Hrvatska gospodarska komora (HGK), Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HRPSOR), Državni zavod za statistiku (DZS), Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), Hrvatsko udruženje za smanjenje ugljičnog otiska, EKONERG i EIHP

■ Savjetodavni odbor:

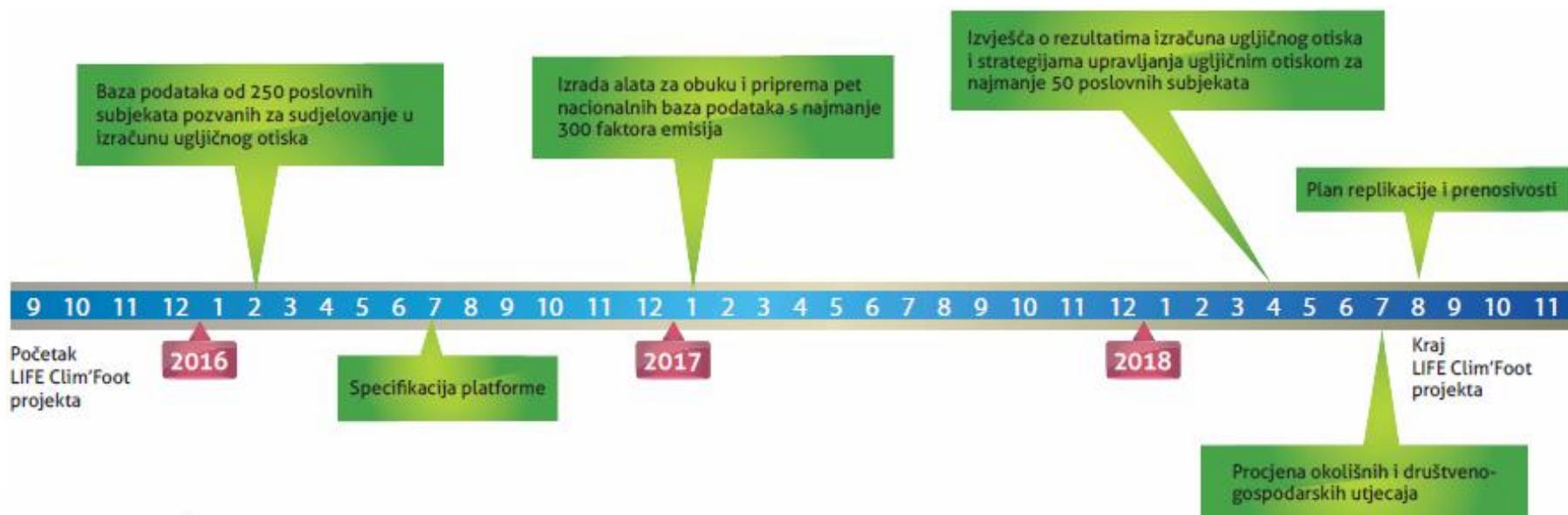
- Predstavnik Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (Tatjana Obučina) je član Odbora – grupa za institucionalnu suradnju (27. listopad 2016., 25. siječnja 2017.)

■ Projektni odbor:

- Predstavnici svih partnera na projektu

Najznačajniji rezultati projekta

- **Najznačajniji rezultati LIFE Clim'Foot projekta su:**
 - pet nacionalnih modela za izračun ugljikovog otiska poslovnih subjekata
 - pet nacionalnih baza podataka s najmanje 300 faktora emisija
 - najmanje 50 poslovnih subjekata uključenih u izračun ugljikovog otiska
 - najmanje 50 poslovnih subjekata uključenih u izradu Strategije upravljanja ugljikovim otiskom
 - najmanje 10 poslovnih subjekata uključenih u izradu Akcijskog plana za smanjenje ugljikovog otiska

- U okviru **LIFE Clim'Foot projekta** se stvaraju preduvjeti korištenja Bilan Carbone® modela, prilagođenog hrvatskim uvjetima, za izračun ugljikovog otiska poslovnih subjekata u Hrvatskoj
- Dobrovoljne aktivnosti poslovnih subjekata:
 - izračun ugljikovog otiska za najmanje 10 poslovnih subjekata (5 privatnih i 5 javnih)
 - izrada Strategije upravljanja ugljikovim otiskom za 3-5 poslovnih subjekata
- Izračun ugljikovog otiska, omogućit će **upoznavanje poslovnih subjekata sa strukturom ugljikovog otiska te troškovno-učinkovito optimiranje mjera** (Strategija i Akcijski plan):
 - provedba **Akcijskog plana** dovela bi do **smanjenja emisija stakleničkih plinova i ublažavanja klimatskih promjena**, odnosno lakšeg ostvarivanja Pariškim sporazumom preuzetih obveza

Hvala na pozornosti!

Energy Institute Hrvoje Požar
Savska cesta 163, Zagreb, Croatia

Tel: 00385 1 6326 121
fax: 00385 1 6040 599

zjuric@eihp.hr